

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי חנניה יום טוב ליפא טייטלבוים זצוק"ל בעל הקדושת יום טוב מסיגוט בנו של הרבי הקדוש בעל הייטב לב זצוק"ל נסתלק בכ"ט שבט (תרס"ד)

פעם הגיע אברך לרבינו ובכה לפניו, שהוא התייצב בפני הוועדה הרפואית של הצבא, והם החליטו שהוא בריא וחזק וחייבו אותו להתגייס. ענה לו רבינו, מה אני יכול לעשות, אם השלטונות קיבלו אותך וציוו עליך להתגייס, הרי אין בפניך שום ברירה. אולם אגלה לך, שיש חוק בצבא של הונגריה - אוטטריה, המאפשר לחייל מגויס, לגדל זקן ופיאות. ולכן - ציווה אותו רבינו, עליך לעמוד איתן בדעתך, ולהתעקש שלא יגלחו את פיאותיך חנקן כלל וכלל.

כשהאברך הגיע למשרדי הגיוס, נתנו לכולם מדי צבא, ופקדו על הספקים לגלח את שערות ראשם וזקנם של כל המגויסים. כאשר הגיע תורו של האברך, התחילו לגלח את שערות ראשו, אך כאשר רצו לגלח את פאותיו חנקו, קיים האברך דברי רבינו, ותפס את פאותיו וחנקו בשתי ידיו, ולא נתן בשום אופן לנגוע בהם לרעה.

כשהספק ראה שהוא לא יכול לעשות איתו מאומה, הוא מיהר וקרא לקצין שמעליו, וביקש ממנו שיבוא לעזור לו לגלח את זקנו ופיאותיו של אותו צעיר עקשן. מיד הגיע הקצין לעזרתו, אך האברך המשיך להתעקש, ולא נתן בשום אופן לגעת בפיאותיו חנקו.

הקצין התרגז מאד ואמר לו בכעס, אם לא תפסיק להתנגד, אתה עלול להיאסר בתנאי מאסר קשים, ויתכן שגם תקבל כדור ירי בראשך בתור מורד במלכות. אולם האברך שמר פקודת רבינו במסירות נפש, והמשיך לעמוד בסירובו כסלע איתן, ולא נבהל כלל מאימויו.

באותה שעה עבר לידם קצין גבוה יותר, והשניים סיפרו לו אודות התעקשותו הבלתי מובנת של הצעיר המחור. אמר להם אותו קצין בלעג, תנו אותו לידי, אני אראה לו כבר מה זה להתנגד לפקודת הצבא, אצלי הוא כבר לא יהיה פיקח גדול.

מיד העבירו אותו למשרדו של אותו קצין. הקצין התחיל להרעים עליו בקול, מדוע אתה מיפר פקודת אנשי הצבא ומתנגד לגלח שערותיך ופיאותיך. ענה לו האברך בתוקף: "אני יהודי נאמן ומעולם לא נגעת בשערותי ופיאותי, אני מוכן לשרת בצבא כחוק, אך רק בתנאי שגם אתם תכבדו את החוק האוסר להוריד את הזקן והפיאות בעל כרחו של החייל".

שאל אותו הקצין, האם אכן מעולם לא נגעת בשערותיך ופיאותיך. לא - ענה לו האברך בתקיפות, אתה יכול לברר את זה אצל כל חברי שבאו לכאן ביחד אתי. אמר לו הקצין, אם אתה יהודי נאמן עד כדי כך, הרי שהצבא אינו בשבילך. בו במקום כתב וחתם לו הקצין כתב שחרור מהצבא, ושיחרר אותו לגמרי משירות צבא.

בוא וראה כוחה של מסירות נפש, וכח ברכתו של אותו צדיק.

הסגולה הנפלאה והנודעת שכל מקורה הוא מהדף היומי שלנו

החנוני ישב והגה בדברי הנפש החיים והשוטרים דילגו על חנותו וכך ניצל

פעם ישב מרן הבית הלוי זצוק"ל בבית המדרש, ועסק בתורה. פתאום הוא שומע צעקות נוראות ומבוהלות, מרן הבית הלוי מסובב ראשו ורואה אחד מיהודי עירו בריסק, ורבי משה רחאב שמו, ההולך ומגיע אליו, ותוך כדי ההליכה הוא צועק ושואג נוראות, והוא נראה כמוזאש לגמרי.

כשרבי משה הגיע אליו, התחיל לבכות מרה וביקש ממרן הבית הלוי שיציל את נפשו מידי המשטרה. כשנרגע קצת סיפר, שהמשטרה עורכת עכשיו "פשיטת פתע" במרכז החנויות בבריסק אשר בו שוכנת גם חנותו, ומחפשת אחר סחורות "שחורות", שהחוק הפולני אוסר להחזיקם.

השוטרים עוברים במרץ מחנות לחנות, ועוד מעט קט יעמדו גם על פתח חנותו, המלאה וגדושה בסחורה אסורה לרוב. אפילו אם הם יביטו רק מבחוץ לתוך חנותו, יגזרו דינו למאסר ארוך של עשרות שנים, על אחת כמה וכמה אם הם יכנסו בפנים, ויגלו את הכל, בדאי יחרימו את כל רכושו, ואף יעמידו אותו למשפט קשה, ומי יודע מה יהיו התוצאות המרות רחמנא ליצלק. רבי, הושיעני והצילני - צעק רבי משה בקול מר ומרעיר.

מרן הבית הלוי לא איבד זמן יקר, הוא נטל מיד את היהודי המבוהל והכניסו לתוך חדר סמוך, וישב ללמוד עמו מתוך רוגע ומנוחת הדעת, קטע שלם בספר הקדוש 'נפש החיים' למרן הגר"ח מוואלו'ן זצוק"ל, הידוע ומסוגל לישועה בעת צרה, ורבים נשענו על ידו. וכך לשוננו הקדוש (שער ג פרק יב):

"ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל. כשהאדם קובע בלבו לאמר, הלא ה' הוא האלקים האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם. ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא. כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל".

במשך כמחצית השעה ישב מרן הבית הלוי ולמד עם רבי משה בצוותא עד פעם ועוד פעם דברי הנפש החיים, והורה לו לחשוב ולעייין בהם היטב וכך ינצל בסייעתא דשמיא מן הסכנה. ואכן אחרי כחצי שעה הגיעה אשתו של רבי משה החנוני, ובישרה להם על הישועה הגדולה למעלה מדרך הטבע. "ממש בנס ניצלנו, השוטרים הקפדניים דילגו ועברו על החנות שלנו, וכלל לא נכנסו לבדיקה".

ומעשה הנס כך היה, המקום היה בנוי כמין רחבה גדולה המוקפת בבתיים מארבע רוחותיה, ובתחתית הבתים היו חנויות רבות סביב סביב. השוטרים נכנסו אל הרחבה מאחד

הפתחים, עברו מחנות לחנות וערכו חיפושים ודקדוקים אחר כל סחורה אסורה. כשהגיעו לחנותו של רבי משה, הם החליטו לעשות הפסקה קצרה ולסגוד את לבם. וכדי שלא ישכחו היכן פסקו לבדוק, הם סימנו את חנותו בצבע אדום.

אך כששבו לעבודתם התעורר להם ספק, אם החנות המסומנת היא האחרונה שנבדקה, או שהיא הראשונה שצריכים עכשיו לבדוק אותה. ויכוח קצר פרצה ביניהם, עד שלבסוף נמנו כולם וגמרו, שחנות זו כבר נבדקה, ועברו לבדוק את החנות הבאה. במשך כל אותו זמן ישב בעל החנות, והגה בדברי הנפש החיים, והתבונן באמת שאין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם. וזכה שנתקיימו בו הבטחות הנפש החיים, "כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל".

והנה המעיין בפנים בספר נפש החיים יראה, שמקור הסגולה הוא הגמרא בדף היומי שלנו (סנהדרין סז): **'אין עוד מלבדו'** (דברים ז, לה), **'אמר רבי חנינא, אפילו לדבר כשפים. ופירש רש"י, אפילו כשפים - אין בהן כח לפני גזרתו, שאין כח מלבדו.**

ומבאר הנפש החיים, שרבי חנינא ידע ושיער בנפשו, שזאת האמונה קבועה בלבו לאמיתה, שאין עוד מלבדו יתברך שום כח כלל, והדביק עצמו בקדושת מחשבתו לבעל הכוחות כולם אדון יחיד המלא כל עלמין, ואין כאן שום שליטה ומציאות כח אחר כלל. לכן היה נכון לכוון בזה שלא ישלטו עליו פעולות הכשפים, הנמשכים מכוחות המרכבה טמאה. ועל זה מסיים הנפש החיים "ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה" וכו'.

ומסופר שאפילו מרן הגר"ח מוואלו'ן זצוק"ל בעצמו, השתמש פעם בתרופת פלא זו, כשקוהק רוסית רצה לפגוע בו, מיד התרכז מרן הגר"ח בקטע זה שכתב בספרו נפש החיים, וניצל מידו.

בזכות הלימוד מתוך שמחה זוכים לזכרון הלימוד

הגמרא בדף היומי שלנו (סנהדרין עא), **אמר רבי זירא, כל הישן בבית המדרש, תורתו נעשית לו קרעים קרעים.** ופירש רש"י, נעשה לו קרעים - משכח לימודו ואינו נזכר אלא בסירוגין.

מרן הרבי הקדוש בעל האמרי אמת מגור זצוק"ל ביאר, שהכוונה היא, שצריכים ללמוד את התורה בחיות והתלהבות ובשמחה, ולא להיות פארשלאפן - ישנוני בבית המדרש, ועל ידי זה יזכה לזכור בטוב את כל לימודו, וכמו שנאמר (תהלים קיט, טז), **'בחוקתיך אשתעשע - לא אשכח דבריך'**, כשלומדים את התורה מתוך שמחה ושעשוע, זוכים לזכור היטב את הלימוד - **לא אשכח דבריך.**

ואין עוד
מלבדו
יתברך

בצילום של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א

במדרש במכילתא פרשת כי תשא (מסכתא דשבתא, א), "מגיד שהשבת מוספת קדושה לישראל". שבת קודש שבת פרשת וארא, שבת מברכים חודש שבט, שבת בימי השבועיים הקדושים, בצילו של עמוד צלותהון דישאל, הוד כ"ק מרן הרבי מצאנז שליט"א, ליווה אותי בסיעתא דשמיא לכל החיים, והלואי שאזכה להגיע עוד ועוד ועוד. קשה לתאר בדיבור, קשה לתאר בכתיבה, מה שראו עיני ושמעו אזני השבת, וגם אם אני ינסה לתאר, אני יצטרך להקדיש לזה כמה הקדמות ופתיחות בשיעור בקול הלשון, ובגליונות 'מתיקות הדף היומי'. אני מתפלל לבורא עולם, שאצליח לתאר מקצת דמקצת את המעיין של עולם הבא, בצילו של הרבי שליט"א.

זכיתי לפגוש את הרבי שליט"א בחתונת נכדו של גאב"ד קרית בעל שם טוב, חתנו של מרן הרבי הקדוש בעל השפע חיים מצאנז זצוק"ל, שמו הולך לפניו, הגאון הנודע רבי אפרים פישל מוטצען שליט"א. אחרי החתונה אני ניגש להתברך מהרבי שליט"א, ואמרת, שאני משתוקק לבוא לשבת קודש לצדיק, כי מובא בספר הקדוש אהבת שלום, שאם יהודי רוצה קירבה לצדיק, צריך לבוא לצדיק דייקא בשבת. הרבי ברוב הענווה ושפלות, עונה לי שהוא לא צדיק, אבל אני מרביץ תורה גדול. הלואי שאזכה.

כשנכנסתי לביל שבת קודש ל'היכל רוזנברג' לתפילה, וראיתי איזה עבודה הרבי משקיע בשמונה עשרה של מנחה, האב איך געעזקן - ראיתי, שהגעתי לשבת לצדיק מדורות שעברו. אני לא זוכה להתפלל נעילה ביום הקדוש יום הכיפורים, כמו שהרבי שליט"א מתפלל מנחה. אשרי הדור שהרבי משפיע עליו.

אחרי התפילה הרבי מגיש לי יד בחביבות, לשלום עליכם, זכיתי לנשק לרבי את ידו הקדושה, וללוות את הרבי שליט"א הביתה, מצות לווייה. אמרתי לרבי שליט"א לפני הכניסה לביתו נאוה קודש, ששבת קודש פרשת וארא זה שבת המתקת הדינים, ושזכיתי לבוא לצדיק בכזה שבת גבוהה.

והבאתי ראיה מהפסוק הראשון בפרשת וארא (שמות ו, ב), **וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'**, בתחילת הפסוק מוזכר **אלקים** שזה כידוע מידת הדין, ובסוף הפסוק כתוב גם שם **הוי"ה** שזה כידוע רחמים וחסדים, אז צריך להבין מה מרמז הפסוק, דין או רחמים. רק הצדיק מהפך מידת הדין למידת הרחמים. עונה לי הרבי שליט"א ברוב הענווה, שזה לא רק בשבת פרשת וארא, ס'איז יעדע שבת - זה בכל שבת.

בסעודת ליל שבת קודש זכיתי לנאום לבחורים, שהם בבחינת סיני ועוקר הרים, גם יגיעו בתורה בעיון, וגם יודעים את התורה. די הייליגע לעקטיגע תורה - התורה הקדושה היא מושג חיה, אשרי חלקם ואשרי יולדתם.

מיהרתי אחרי זה לתפוס מקום טוב בטיש, מי שלא זכה עד עצם היום הזה לטעום טיש בשבת קודש אצל הרבי שליט"א, לא ראה חשקת התורה. הרבי ממעט באכילה אפילו בשבת קודש, שכידוע כתוב בספרים הקדושים, ומובא בספר שם משמואל בשם מרן הרבי הקדוש רבי ברוך ממעזבו זצוק"ל, ועוד ועוד, שמאכלי שבת לא מגשמים.

הרבי אומר "פֿשעטיל" מיט אַזאַ זיסקייט - בכזה מתיקות, בכזה עריבות, בכזה ניגון, מטייל בכל התורה כולה. הלומדים התלמידי חכמים מצטרפים, ומתקיים לשוננו של מרן האור החיים הקדוש זי"ע בפרשת ראה (דברים יא, כז), "כי השמיעה בתורה הוא תענוג מופלא ומחיה הנפש". שווה לבוא מקצה העולם, כדי להרגיש ולחוש את המעמד הנשגב בטיש באמירת ה"פֿשעטיל".

אחרי הטיש הבחורים ה"מבקשים", מבקשים ממני ללמוד איתם אָ שטיקל - קטע באור החיים הקדוש על הפרשה. הראיתי להם שמובא בהדיא באור החיים הקדוש בפרשה (שמות ו, ב), הווארט שאמרת לרבי שליט"א, על כוחו של הצדיק להפוך דין לרחמים.

הבחורים משיבה קדושה צאנז ממעטים בשינה, בשבת בבוקר היכל רוזנברג מלא בלומדים, אפילו שמתחילים להתפלל מוקדם, הם לא מוותרים על לימוד לפני התפילה. יש בית אהרן נורא שכותב, שלימוד בשבת קודש אור היום הוא בחינת 'גן עדן העליון'. עוד הוא כותב, שמי שילמד בשבת לפני התפילה, וועט זיין נְשִׁימַת הָאָבֶן אֶן אֶנְדֶּער פֿנים - יזכה לאמירת 'נשמת' בתפילה בצורה גבוהה מאד.

בקריאת התורה הרבי מסמן לגבאי, ידידי הרב אברהם דוד שכטר שליט"א, לתת לי עליה. מי אנכי לקבל עליה במקום קדוש זה, יש כל כך הרבה שמחות בלי עין הרע ויש חיובים וכו' וכו'. אחרי התפילה זכיתי שוב ללוות את הרבי שליט"א הביתה, להעניק לרבי גליון 'מתיקות הדף היומי' פרשת וארא, וגליון מיוחד על חשיבות אכילת סעודת מלוה מלכה בציבור. אומר לי הרבי שליט"א, שאביו הקדוש זצוק"ל ביקש מחמיו הגה"צ רבי שמואל אלכסנדר אונסדורפר זצ"ל, שיתחיל לעשות מלוה מלכה ברבים.

ביקשתי ברכה לדרשה נוספת בישיבה, ואמרת לרבי שליט"א שהבחורים המבקשים לא הסתפקו בדרשה בליל שבת קודש, והם מבקשים שאני ידבר שוב. אומר לי הרבי שליט"א, שאם הם ביקשו, הם 'מבינים'. כשזכיתי לכהן ברכה מהמשלח, אז היה דרשה שראיתי שכל מה שהכרתי את הבחורים בליל שבת קודש, זה כאין וכאפס למה שהם באמת.

סיפרתי לבחורים סיפור על בחור שלא עליכם התקשה בלימוד, וקיבל עצה לעשות סגולה של רש"י, [אם היה משכח תלמודו, מאריך בחונן הדעת (ע"ז ח. ד"ה מעין)]. ושאלתי אותם מורי ורבותי, מה הסגולה של רש"י הקדוש לזכור את לימוד התורה. בחור אחד ידע לענות באיזה דף זה בש"ס, בחור שני ידע לענות לשוננו הקדוש של רש"י בעל פה, ובחור שלישי ידע לענות מה הדיבור המתחיל של רש"י. ובשבת קודש לפני רעוא דרעיון נודע לי שהיה עוד בחור שידע הכל אבל הוא היה נחבא אל הכלים, אַוואו זעהט מען אַזעלכע לעקטיגע בחורים - איפוא רואים כאלה בחורים חשובים ומאירים.

טוב שהיה לי הכנה דרבה לרעוא דרעיון אצל הרבי שליט"א. הרבי כידוע בוער בשבת קודש אַזוי ווי אַ פֿעסיל וואס ס'קאכט אויפ'ן פֿייער - כמו חבית רותח שמבעבע על האש. השעון עוצר מלכת, השבת הוא החמצן הרוחני והגשמי של כל השבוע, דער רבי צונויניט זיך - הרבי בוכה בכי נוראי, בתורה בשעת רעוא דרעיון, אי אפשר לא למאוס בחטא כששומעים תורה מהרבי, אי אפשר לא להתעורר לתשובה כששומעים תורה מהרבי.

פניו של הרבי בוערים כלפי אש, הרבי זועק מנהמת לבו הטהור עד כלות כוחות הגוף והנפש, שיהודי אין מצב בעולם שאבדה תקותו, רק בורא עולם ברחמיו הגדולים תמיד ממתין שיהודי יחזור בתשובה. הרבי מסביר שיהודי שעושה תשובה הוא כמו תחיית המתים, ואז הוא נהיה בריה חדשה. הרבי מדבר שיהודי המתעורר בקימה באשמורת הבוקר, הרי שינה הוא אחד משישים במיתה, אז קימה לפנות בוקר זה כמו תחיית המתים. הרבי מרחיב עוד ועוד, במתק לשונו ובכזה התעוררות, שהקירות רעדו.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריות גופא, רבים צריכים לו, שיזכה לראות תענוג נחת ושמחה מכל הצאצאים, מכל החסידים, מכל עמך בית ישראל.

שהרבי יוכל להמשיך לספר שמי בכל העולם כולו, הרבי הרי מוצא מסילות של חיזוק לכל יהודי בכל מצוקה, בצרתם של כלל ישראל לו צר, כמה קשה לרבי שליט"א לשמוע שְׁוועקייטן - קשיים וצרות של כלל ישראל. שהרבי כבר ליווה אותנו בקרוב ממש לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - סנהדרין דף מ, כ"ו טבת תשפ"ה)

צילום: משה גולדשטיין

מאוצרות הפרשה

ומראה כבוד ה' כאש אוכלת כו' (כד, ז). האדם בעבודתו להשם יתברך בתורה ובמצוות, מביא תענוג גדול למעלה. וכשאדם רוצה לידע אם השם יתברך יש לו תענוג מעבודתו, הבחינה הוא על זה כך, כשאדם רואה שלבו בוער כאש ומתלהב תמיד לעבוד אותו, ויש לו חשק ורצון בעבודת הבורא, אז בוודאי מוכח שהשם יתברך יש לו תענוג מעבודתו, ולכן מסייעין לו מן השמים, ושולחין לו מחשבות קדושות לתוך לבו. וזהו **ומראה כבוד ה' כו'**, כשירצה אדם לידע אם הוא רואה כבוד ה' והקב"ה נהנה ממנו, הסימן לזה הוא **כאש אוכלת**, לבדוק אם לבו בוער כאש.

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661